

Massiv kritik af lovforslaget om overførsel af asylansøgere til tredjelande: "Usolidarisk og uansvarligt!"

Forslaget til lov om ændring af udlændingeloven (L226), der vil skabe grundlag for overførsel af asylansøgere til asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i tredjelande færdigbehandles i Folketinget inden for de næste par uger.

Der er mange grunde til at Danmark ikke bør udlicitere behandling af asylansøgninger og flygtningebeskyttelse til tredjelande og lovforslaget er blevet massivt kritiseret af en lang række organisationer og institutioner både i Danmark og internationalt. Vi opfordrer til at Lovforslag 226 ikke vedtages.

Vi har samlet et lille udpluk af den massive kritik her.

1. Lovforslaget medfører stor risiko for overdreven magtanvendelse og menneskerettighedskrænkelser

"Vi er dybt bekymrede over udsigten til en aftale om overdragelsen af ansvaret for asylbehandling og flygtningebeskyttelse til et tredje land, og de konsekvenser det kan få i forhold til tvang og frihedsberøvelse, og for asylansøgere og flygtnings rettigheder og levevilkår."

DRC Dansk Flygtningehjælp, Twitter 29 April 2021

"UNHCR har i flere sammenhænge set at eksternalisering ofte resulterer i tvangsoverførsel af mennesker til andre lande med utilstrækkelige beskyttelsesgarantier og ressourcer. Eksternalisering kan føre til tidsubegrænset "opbevaring" af asylansøgere på isolerede steder, hvor de er 'ude af syne og ude af sind', hvilket udsætter dem for fare og uretmæssig tilbagesendelse til hjemlandet." (egen oversættelse)

UNHCR, hørings svar¹

"Danmark betræder helt ny grund rent menneskeretligt, hvis eller når vi overfører asylansøgere til modtagecentre i et tredjeland. Derfor bør regeringen allerede nu gøre sig mere konkrete overvejelser om, hvad der skal til for, at Danmark overholder sine menneskeretlige forpligtelser.

Louise Holck, Institut for Menneskerettigheder²

"Vores organisation har i en årrække dokumenteret krænkelse af menneskerettighederne i forbindelse med staters eksternalisering af asylproceduren. I den forbindelse har vi beskrevet, hvordan 'førstelandet' nemt kan komme til at være ansvarlige for rettighedskrænkelser i tredjelande, hvor de principielt har kontrol. Der er en forøget risiko for frihedsberøvelse og øvrige krænkelse, herunder seksuel vold, i lejre, der ikke lever op til internationale standarder."

Amnesty International, hørings svar³

"Hvis asylansøgerne forventes overført til asylbehandling i et tredjeland, bør regeringen redegøre for, hvorledes deres rettigheder forventes beskyttet i dette land, og om regeringen som minimum vil stille

¹ <https://www.refworld.org/docid/6045dde94.html>

² <https://menneskeret.dk/nyheder/danmark-kan-ikke-uddelegere-menneskeretlige-ansvar>

³ <https://amnesty.dk/hoeringssvar-mv/hoeringssvar-lovforslag-om-at-behandle-asylansoegernes-sager-i-tredjelande/>

krav om, at tredjelandet har ratificeret FN's Torturkonvention og Tillægsprotokol, og at landet i realiteten er i stand til at overholde dets internationale forpligtelser."

DIGNITY, hørings svar⁴

"Red Barnet er (...) dybt bekymret for sikringen af børns rettigheder i en evt. implementering af lovforslaget: For det første viser erfaringerne med al tydelighed, at rettighedskrænkelser øges, når asylsagsbehandlingen og modtageforhold flyttes væk fra befolkningens bevågenhed. For det andet har mange tredjelande ikke tilstrækkeligt stærke regeringsstrukturer eller menneskerettighedsstandarder til at yde tilstrækkelig beskyttelse eller hjælp. Red Barnet er også dybt bekymret for monitoreringsmekanismen og for Danmarks muligheder for at tage ansvar og intervenere, hvis børn rettigheder krænkes under opholdet i tredjelande eller ved evt. senere afslag på ophold."

Red Barnet, hørings svar⁵

"For at sikre overførslerne til tredjelandet, vil det betyde et nyt regime på dansk jord med øget kontrol og overvågning, dramatiske arrestationer, massiv brug af fængsling, og flere voldsomme, tvangsmæssige deportationer. Det danske politi skal dermed udvide brugen af magtanvendelse i ganske stor stil."

Refugees Welcome, hørings svar⁶

2. Lovforslaget baserer sig på en snæver fortolkning af internationale forpligtelser og indeholder ikke tilstrækkelige detaljer om den praktiske implementering

"Afsnittet om Danmarks internationale forpligtelser illustrerer en foruroligende fortolkning af karakteren og omfanget af Danmarks internationale forpligtelser og underminerer værdien af udsagnet om, at Danmarks internationale forpligtelser skal overholdes."

DRC Dansk Flygtningehjælp, hørings svar⁷

"Efter UNHCR's opfattelse detaljerer og uddyber forslaget ikke i tilstrækkelig grad de foreslåede ordninger til at muliggøre en informeret vurdering af overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i henhold til 1951-konventionen og andre internationale og regionale menneskerettighedsinstrumenter og EU-lovgivning. UNHCR vil minde om, at 1951-konventionen ud over kriterierne for bestemmelse af, hvem der er en flygtning og princippet om ikke-refoulement, indeholder en række andre vigtige rettigheder, der skal gives til asylansøgere og flygtninge, herunder men ikke begrænset til, adgang til domstole, sundhedspleje, beskæftigelse, uddannelse, social sikring og fri bevægelighed." (egen oversættelse)

UNHCR, hørings svar⁸

"Efter instituttets opfattelse er det væsentligt, at ministeriet i lovudkastet vurderer, om Danmark er forpligtet til at garantere, at flygtningens rettigheder, udover refoulementforbuddet, sikres i tredjelandet, idet det har stor betydning for de mennesker, som skal leve deres fortsatte liv i tredjelandet, om de har ret til eksempelvis uddannelse eller ej."

Institut for Menneskerettigheder, hørings svar⁹

⁴ <https://www.dignity.dk/wp-content/uploads/DIGNITY-Hoeringssvar-til-lovforslag-vedr-modtagecentre-Dansk-pdf.pdf>

⁵ <https://www.ft.dk/samling/20201/lovforslag/L226/bilag/1/index.htm>

⁶ <https://refugeeswelcome.dk/media/1213/hoeringssvar-asylbehandling-i-tredjeland.pdf>

⁷ <https://drc.ngo/media/cvoowsid/h%C3%B8ringssvar-fra-drc-vedr-overf%C3%B8rsel-af-asylans%C3%B8gere.pdf>

⁸ <https://www.refworld.org/docid/6045dde94.html>

⁹ <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/indfoerelse-mulighed-overfoersel-asylsagsbehandling-indkvartering-tredjelande>

"Advokatrådet finder (...), at det er forbundet med generelle retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, at der ikke i lovforslaget sker nærmere og konkret beskrivelse af de aftaler, som forudsættes indgået med tredjelande, herunder hvilke forpligtelser for udformningen og indholdet i sådanne aftaler, der kan udledes af Danmarks internationale forpligtelser."

Advokatsamfundet, høringssvar¹⁰

"I forhold til selve aftalens karakter nævnes det i forslaget, at der sigtes efter at indgå en "overenskomst eller dertil svarende arrangement". Røde Kors skal hertil påpege, at det er helt afgørende, at aftalen med et tredje land bliver folkeretligt bindende, da den ellers ikke kan garantere den centrale beskyttelse af asylansøgere, der overføres. Dette bør skrives ind i lovteksten."

Røde Kors, høringssvar¹¹

"I tråd med Folketingets overordnede ansvar for implementering af Danmarks internationale forpligtelser er der behov for stor grundighed, og det må forudsættes, at et lovforslag med vidtrækkende konsekvenser for en gruppe personer, som allerede befinder sig i en udsat position, vil indeholde en selvstændig og fuldstændig juridisk vurdering af alle relevante menneskeretlige problemstillinger, herunder også på områder uden klar retspraksis."

DIGNITY, høringssvar¹²

"Regeringen har tilsyneladende fuldstændig overset, at Flygtningekonventionen ikke kun handler om at yde beskyttelse mod refoulement, men også indeholder en lang række standarder for adgang til uddannelse, arbejde, fri bevægelighed, bolig, rejsedokumenter osv. Desuden vil en hel del flygtninge ikke nødvendigvis være sikre i det pågældende tredjeland på samme måde, som de ville være i Danmark. Det gælder fx LGBT+ personer og andre minoriteter."

Refugees Welcome, høringssvar¹³

"... nuværende lovudkast og eventuelle udfordringer (...) er vanskeligt at forholde sig til, når tredjelandet er ukendt. Instituttet bemærker hertil, at der vil være stor forskel på, hvilket land regeringen indgår aftale med, herunder hvilket asylsystem landet har etableret, men også hvilke rettigheder flygtninge har i landet. Elementer, som har betydning for Danmarks internationale forpligtelser."

Institut for Menneskerettigheder, høringssvar¹⁴

"At mange og meget væsentlige dele af den ordning, som lovforslaget handler om endnu ikke er på plads, betyder at både Folketing og høringspartnere reelt agerer i blinde. (...) Hvis intentionen er, at loven først skal træde i kraft, når der er indgået en aftale, bør man overveje at vente med at behandle lovforslaget til en aftale er indgået eller nært forestående, så Folketinget har mulighed for at gennemskue de faktiske konsekvenser af den lovgivning, som ønskes gennemført."

Charlotte Slente, Generalsekretær DRC, Altinget 6 marts 2021¹⁵

¹⁰ <https://www.ft.dk/samling/20201/lovforslag/L226/bilag/1/index.htm>

¹¹ <https://www.ft.dk/samling/20201/lovforslag/L226/bilag/1/index.htm>

¹² <https://www.dignity.dk/wp-content/uploads/DIGNITY-Hoeringssvar-til-lovforslag-vedr-modtagecentre-Dansk-pdf.pdf>

¹³ <https://refugeeswelcome.dk/media/1213/hoeringssvar-asylbehandling-i-tredjeland.pdf>

¹⁴ <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/indfoerelse-mulighed-overfoersel-asylsagsbehandling-indkvartering-tredjelande>

¹⁵ Altinget: Sønderlemmende kritik: Organisationer opfordrer Tesfaye til at droppe asyllejrløve: <https://api.altinget.dk/artikel/massiv-kritik-organisationer-opfordrer-tesfaye-til-at-droppe-asyllejrl-ov>

3. Lovforslaget bidrager ikke til løsninger og vil have alvorlige konsekvenser for den globale flygtningebeskyttelse

"Der er behov for en human og solidarisk tilgang til asylpolitikken og det er helt nødvendigt, at Danmark tager del i ansvaret for verdens flygtninge. Fortsat villighed i nærområderne til at påtage sig den store opgave at modtage og huse millioner af flygtninge er ikke nogen selvfølge. Hvis ikke et land som Danmark er villig til at tage del i ansvaret, er der en betydelig risiko for at andre lande, herunder landene i nærområderne, på tilsvarende vis melder sig ud af indsatsen for at finde fælles og bæredygtige løsninger."
DRC Dansk Flygtningehjælp, høringsvar¹⁶

*"Forslaget om at flytte behandlingen af asylsager og beskyttelsen af flygtninge til et land uden for EU er et fundamentalt brud med den måde, det internationale asylsystem fungerer på. Generelt er systemet bygget op om en særlig form for solidaritet og ansvarsfordeling, hvor hvert land løfter sin del af byrden. Det laver regeringens forslag fundamentalt om på."*¹⁷
Louise Holck, direktør ved Institut for Menneskerettigheder

"UNHCR opfordrer kraftigt Danmark til at afstå fra at indføre love og praksis, der vil eksternalisere asylforpligtelser. UNHCR fraråder nationale initiativer, såsom det danske forslag, som ikke er baseret på solidaritet, og som kan underminere det internationale beskyttelsessystem."(egen oversættelse)
UNHCR, høringsvar¹⁸

*"Jeg er forfærdet over argumentet om, at det er mere omkostningseffektivt at overføre asylansøgere til lande i det globale syd. Jeg finder dette moralsk forkasteligt - vi må ikke sætte en pris på menneskeliv. Flygtninge er ikke varer, der kan handles af rigere nationer. At gøre det er dehumaniserende og farligt"*¹⁹
(egen oversættelse)
Gillian Triggs, Assisterende højkommisær for beskyttelse ved UNHCR

"Lovforslaget og en ordning om at overføre asylansøgere fra Danmark til tredjelande er hverken retfærdigt eller human, og det kan få store og negative konsekvenser for det internationale flygtningesamarbejde både globalt og i EU."
DRC Dansk Flygtningehjælp, høringsvar²⁰

4. Lovforslaget bygger på en falsk præmis. Det vil ikke skabe grundlag for en mere human flygtningepolitik eller forhindre at flygtninge udsættes for farlige rejser

"DRC Dansk Flygtningehjælp mener, at det fremsatte lovforslag og intentionerne bag det er dybt problematiske, og at der på ingen måde er tale om introduktionen af et human og retfærdigt asylsystem – snarere tværtimod. Vi vurderer, at den ønskede ordning vil betyde, at menneskerettigheder og levevilkår sættes yderligere under pres for mennesker på flugt."
DRC Dansk Flygtningehjælp, høringsvar²¹

*"Evidens peger på, at eksternaliseringstiltag ikke afskrækker desperate flygtninge fra at tage farlige rejser for at søge sikkerhed. De vil snarere forstærke risici, resultere i at flere tyer til alternative ruter og forværre presset på frontlinjestater"*²² (egen oversættelse)

¹⁶ <https://drc.ngo/media/cvoowsid/h%C3%B8ringssvar-fra-drc-vedr-overf%C3%B8rsel-af-asylans%C3%B8gere.pdf>

¹⁷ <https://menneskeret.dk/nyheder/danmark-kan-ikke-uddelegere-menneskeretlige-ansvar>

¹⁸ <https://www.refworld.org/docid/6045dde94.html>

¹⁹ <https://reliefweb.int/report/world/unhcr-warns-against-exporting-asylum-calls-responsibility-sharing-refugees-not-burden>

²⁰ <https://drc.ngo/media/cvoowsid/h%C3%B8ringssvar-fra-drc-vedr-overf%C3%B8rsel-af-asylans%C3%B8gere.pdf>

²¹ <https://drc.ngo/media/cvoowsid/h%C3%B8ringssvar-fra-drc-vedr-overf%C3%B8rsel-af-asylans%C3%B8gere.pdf>

Gillian Triggs, Assisterende højkommisær for beskyttelse ved UNHCR

"At dette forslag skulle forhindre druknede på Middelhavet er helt ulogisk, eftersom man ikke vil kunne søge asyl direkte i centret i tredjelandet – men kun, hvis det lykkes at sætte fod på dansk jord. (...) Hvis man virkelig ønskede at begrænse antallet af druknede, ville man genåbne adgang til at søge asyl på danske ambassader og lette adgangen til at søge humanitært visum."

Refugees Welcome, høringsvar²³

"Præmissen for lovforslaget, om at det nuværende asylsystem er uholdbart, er en analyse, som hverken deles af UNHCR, forskere eller NGO'er på området. De dysfunktionelle komponenter af asylsystemet bunder tværtimod i, at der er brug for at udvide de eksisterende muligheder og understøtte det internationale samarbejde med både hjælp i nærområderne og genbosættelse i rige, sikre lande som Danmark."

Amnesty International, høringsvar²⁴

DRC Dansk Flygtningehjælp er en førende, international flygtningeorganisation, der støtter flygtninge og internt fordrevne hele vejen: under eksil, under bosættelse og integration i et nyt land og efter hjemkomst. Vi yder akut humanitær nødhjælp og beskyttelse. Vi støtter flygtninge og internt fordrevne til at blive selvforsørgende og inkluderet i værtssamfundet – og vi arbejder sammen med lokale samfund, civilsamfund og regeringer for at fremme og sikre rettigheder og fredelig sameksistens. Grundlagt i Danmark i 1956, 9.000 ansatte, 7.500 frivillige.

²² <https://reliefweb.int/report/world/unhcr-warns-against-exporting-asylum-calls-responsibility-sharing-refugees-not-burden>

²³ <https://refugeeswelcome.dk/media/1213/hoeringssvar-asylbehandling-i-tredjeland.pdf>

²⁴ <https://amnesty.dk/hoeringssvar-mv/hoeringssvar-lovforslag-om-at-behandle-asylansoegernes-sager-i-tredjelande/>